

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
 Írástör nem adatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A spíttérben minden garmonsor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden egyes szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, díszbetűt e körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Az ipar, főképen a házi-ipar terjesztésének módjairól.

III.

Ést most önként felmerül a kérdés: melyik legyen ezek után a leghelyesebb mód a házi-ipar elterjesztésére?

Megvallom, félve fogok e kérdés fejtegetéséhez; félve, mert hivatásom egyáltalában nem, csekély tapasztalataim pedig e téren csak alig számba vehető mértékben jogosítanak fel erre. Mégis megkísérlem fejtegetését; de korántsem azért, hogy én legyek a házi-ipar terjesztés legelfogadhatóbb módjának feltalálója és hirdetője, hanem legfeljebb oly célból, hogy fejtegetéseim indokul szolgáljanak az olvasónak e kérdéstről hatóbban gondolkodni.

Mindenekelőtt azon nézetemnek kívánok kifejezést adni — és ezt bizonyos meggyőződésen alapuló határozottsággal teszem — hogy Magyarország minden vidékein kivétel nélkül a nép tényleg foglalkozik a házi-iparral; természetesen az illető vidék forgalmi és ipari viszonyaihoz képest nagyobb vagy kisebb mértékben; valamint az illető vidék anyagi és szellemi fejlettségéhez mérten több vagy kevesebb izléssel. Én úgy gondolom senki sem fogja kétségbe vonni, hogy nálunk a nép maga készíti gazdasági és egyszerűbb házi eszközzeit. Mindenkinek lehetett már alkalma tapasztalni, hogy nálunk — ha mindjárt csak a házi szükséglethez mért mennyiségben — készül: szekér, eke, járom, gereblye, zsendely, szekérska, kosár, fa-tál, tányér, sórtartó, kanál, faczipó, gyékény, lábtörő, szalma- és taplókalap, méhkas, durva pokrócz, durva vászon és sok másféle gazdasági és házi eszköz. Már pedig ezek és ezekhez hasonlóknak tekintendők valódi házi-iparcikknek.

Igy állván a dolog: kétségbevonhatlan hogy nálunk tényleg létezik házi-ipar; és e körülmény teljesen feleslegessé teszi a házi-ipar megteremtését külön iskolák által; csak fejleszteni kell a meglévőt.

Ugyanis ennek a mi házi-iparunknak két nagy hibája van: egyik az, hogy a fentebb felsorolt cikkek többnyire minden izlés nélkül, a legprimitívabb alakban készülnek; másik az, hogy igen kevés jön ezen cikkek közül forgalomba; úgy, hogy a házi-iparral való foglalkozás a népnek igen kevés mellékkeresetet biztosít. Tehát csak e két hiányon kell segíteni és a cél teljesen el lesz érve. De hogyan?

Magyarország hegyes vidékeinek lakói — kiknek pedig a házi-ipar üzésre legtöbb alkalmuk és szükségük van — kevés kivétellel a műveltségnek igen alacsony fokán álló emberek. És vajjon lehet-e egy teljesen tanulatlan — hogy úgy fejezzem ki magamat — műveletlen embernél csak némi finomabb izlést, avagy ennek megfelelő találékonyságot feltételezni? vagy ha ipar-iskolába vezetjük is ezt az embert, lehet-e ott benne, a nála teljesen hiányzó finomabb izlést egy-két hónap alatt felköltetni, anélkül hogy birtokában lenne azon általános műveltségnek legalább, melyet a kor színvonalán álló jó népiskola nyújt? Én azt hiszem, kézi ügyességet igen, de izlést és találékonyságot nem. Lehet, hogy ezen állításom téves; mégis fentarthatónak vélem, a mennyiben azon megdönthetetlen igazságra alapítom: hogy minden nép műveltségének bélyegét izlés és csinoság alakjában mintegy reányomja lakhelyére, ruházatjára és összes eszközeire; vagyis minél műveltebb szellemileg és társadalmilag valamely nép, annál izlésebb és annál változatosabb cikkeket lesz képes előállítani; és megfordítva. Tehát szellemileg kell a népet mindenekelőtt emelnünk; a finomabb izlés így csekély utmutatás mellett csaknem magától jön.

Ily körülmények között mintegy önként következnek, de nem is marad egyéb hátra, minthogy a házi-ipar terjesztését is a népiskolákra bizzuk. Ez nem új és az egyedüli életre való eszme; sőt ismeretes dolog, hogy ez irányban igen helyesen már kísérletek is történtek; csak hogy a dolgot sokkal komolyabban kellene venni és a célba vett tervet szigorú következetességgel végrehajtani.

Rendkívül egyszerű, olcsó és mégis célhoz vezető ez a terv. Hiszen nem kell egyéb, csak hogy a fiúiskolák is olyan formán szerveztessenek, mint vannak szervezve a leányiskolák. Valamint a leányiskolában többnyire a délutáni órákban kézimunka tanítatik, úgy tanítassék a fiúiskolában is néhány órában a házi-ipar. Én egy ilyen formán szervezett elemi iskolát láttam Brassóban; ott a tanítók egyáltalában nem panaszkodtak, hogy a házi-ipar tanítása miatt a többi tantárgyak rövidsége szenvednének; mégis a házi-ipar tanítása valóban meglepő eredményt mutat fel. Természetesen első helyen a tanítóképző intézeteknél kellene a rajzolás és házi-ipar tanítást komolyabban venni. Nem állítom ugyan, de úgy értesültem, hogy ez utóbbira még igen kevés gond fordítottatik.

Fentebb mondva volt, hogy annak a mi házi-iparunknak másik nagy hibája az, hogy a házi-iparcikkek közül csak igen kevés jön forgalomba; úgy, hogy a házi-iparral való foglalkozás a népnek igen kevés mellékkeresetet biztosít és rozsz természetű idején egyáltalában nem enyhít a nép nyomorán.

Ezen baj elhárítására kétségkívül a legbiztosabb szer az, hogy a házi-iparcikkek jó izléssel tetszetős csinnal és a használatra alkalmas alakban legyenek kiállítva; mi a cikkek kelendőségét legjobban biztosítja. Erről gondoskodni, tervünk szerint, a népiskola lenne hivatva. De van ezen kívül a házi-iparcikkek előmozdítására más mód is. Csaknem minden faluban lakik ugyanis néhány intelligens ember. Ezek között akadhat egy lelkes pap, tanító, jegyző, vagy véletlenül más ember, ki a nép sorsát szíven hordva, következő módon elősegítheti a házi-iparcikkek elértekesítését: X. falu lakossága pl. tud jó kosarakat készíteni; az illető uri ember egy-két levéllel fordul némely gyümölcsessel kereskedő városokhoz, s a portékát ajánlva, könnyen találhat vevőt. Hanem — és ezt újra tapasztalásból mondom — mindig a már tényleg készletben lévő cikkekre kell vevőt keresni és soha megfordítva vevőt a még csak készítenő cikkekre. Utóbbi esetben vevőt találni, csupán biztatásra, lehetetlen.

Végül van a házi-ipar fejlődésének még egy nagy akadály, melyet szintén nem szabad figyelmen kívül hagynunk. Ez a nagy iparnak, különösen a gyár-iparnak csaknem teljes hiánya. Mert eltekintve attól, hogy a nagy ipar már magában véve is bő alkalmat nyújt a népnek házi-iparszerű cikkek készítésére (doboz stb.), gondoljuk meg csak mennyi — a nép által házilag nem készíthető — mellékrész szükségeltetik gyakran a legegyszerűbb cikkekhez; oly mellékrészek, melyek a külföldön gyárilag készülnek, ott olcsón megvehetőek, míg nálunk legfeljebb kétszeres áron megszerezhetők. E körülmény — nálunk a házi-iparcikkek — a kelendőség rovására megdrágítja, a munkást elkedvetleníti.

Kárpáthy Gusztáv.

Nyílt levél Sátoralja-Ujhely város főbírájához.

Mélyen tisztelt főbíró ur!

Bocsásson meg, ha bokros teendői közepette soraimmal alkalmatlankodom, de szolgáljon mentességemül az, hogy szavaimat nem magán, de közérdekben emelem, melynek öréül a közbizalom Önt helyezte azon polczra, hol buzgalom, erély és jóakarát e városra nézve még sok üdvös dolgot létesíthet.

És ne tünjék fel t. főbíró ur előtt különösen, hogy nő létemre a férfiak dolgába ártom magam, mit bizonyára nem tennék, ha tapasztalnam, hogy a köztevékenység hivatottjai nálamnál több érzékkel bírnak mindannak megfigyelésére és orvoslására, melyet a közrend és haladás egyformán megkövetel tőlök, de miután fájdalom ezt nem tapasztalom, szépen fejlődő városunk érdekében indítatva érzem magamat becses figyelmét rávonni oly kisebbszzerű intézményekre, melyeknek meghonosítása másutt is gyakorlatilag jónak bizonyult.

Én a mult év végével Miskolczon időzvé,

feltűnt előttem, hogy ott az utcák seprésére, általában tisztántartására nem felnőtt emberek, de 13—14 éves suhancok alkalmaztatnak. Ezek egyenruhába öltöztetve, katonásan együtt járnak végig az utcákat tisztító eszközeikkel s folytonosan figyelnek, hol van közbelépésükre szükség. Ez engem érdekelvén, egy alkalommal kérdést intéztem hozzájuk díjazásuk felől. A nyert feleletből megtudtam: hogy havonként 13 frtot kapnak s mellé egy téli és egy nyári öltözéket, melynél az előbbi bélelt kék barhét, az utóbbi pedig egyszerű négy üstös vászonszövetből áll. E suhancok, mint mondám, posztjaikon folytonosan fel s alá járnak s nyárban port, szemetet, télen pedig a havat és jeget tisztogatják el az utcáiról és járdáiról.

Az utca tisztításának e módja városunkban is könnyen meghonosítható volna. Persze már előre hallom az ellenvetéseket: hogy »Miskolcz gazdag város, az birja, mi pedig szegények vagyunk.« Igaz, de arra való az okosság, hogy aminek nem mehetünk egyenesen neki, szépecskén kerüljük meg. Az én szerény véleményem szerint, az utca és járdatisztítás ily szabásu behozatala sem a város, sem az egyes háztulajdonosokra nézve nem volna nagy teherrel járó. Ha a főutcán minden háztulajdonos e célra 1—2 forinttal rovatnék meg, szívesen fizetné ez összeget, mert ezáltal az öntisztítás kötelezettsége alól felmentve maradna. Az ekéj bejövő összeg, azt hiszem elég alapul szolgálna arra, hogy azon 13—14 éves kolduló suhancok, kik egy éven át alamizsna czimén 2—3 frtnál többet zsarolnak ki zsebeinkből s dologtalansághoz szokva, tolvajokká kepezik magukat — utcaseprőkké legott besoroztatnának, akik aztán kaszárnyailag, — a város majorjában vagy bérelt házban — tartva és élelmezve, egy rendőr állandó felügyelete alá helyezettetnének. Így lehetne — mint mondani szokás — egy csapással három legyet ütni; nevezetesen a lakosokat megkímélni a folytonos zaklatástól, másodsor tisztán tartani a főutcát s harmadszor megmenteni e csavargókat az elkölcsi elzülléstől. Szentül hiszem: hogy ez intézmény teljesen megnyerné a közönség tetszését, mint megnyerte az ennyimet is Miskolczon.

Eszmerokonságnál fogva meg kell említenem: miszerint a koldulás megszüntetése vagy legalább korlátozása is tenni kell már valamit. Ez által igen nagy nyűg esnék le az emberekről, mely hovatovább elviselhetlenné válik. Mert nem csak hogy hetenként én (s velemegyütt mások is) legkevesebb 50 krt adunk ki átlag alamizsnaképen — ami egy évben 20—25 frtra rug — de másrészt kivagyunk téve a koldulással járó temérdek alkalmatlanságnak is, mely leginkább szombati napon az alamizsna kiszolgáltatásával reánk hárul. Miskolczon s tudtommal más vidéki városokban is az alamizsna orszogtatás megváltható. Az ilyen házban aztán a koldulás tiltva van. E dicséretes szokást könnyű szerrel itt is meglehetne honosítani, ha a hatóság kezébe venné az ügyet. Én részéről évente 10 frtot szívesen fizetnék e nyomorultak részére s megvagyok győződve, hogy ily átlag fizetésre aránylagosan mindenki kézséggel kötelezné magát. Hogy pedig az ekéj befolyó összeg miképen volna céljaira fordítható, azt az előljáróság bölcs belátására bíznam.

A rendőrökre nézve is megfigyeltem egy-némely helyes intézkedést, melyeknek nálunk még nyomuk sincsen. A többek közül elég legyen említenem, hogy ott a rendőrnek sohasem szabad a járdán sétálgatni, ott mindig az utcaközépen jár, intve folyton a szekerekeknek, hogy különösen a fordulónál merre kell hajtaniok. De nincs is ám ott olyan és annyi összetorlódás mint nálunk, pedig bizon az utcák meglehetősen szűkek. Itt nem egyszer láttam, hogy a rendőrök párosával diskurálnak egymással a járdán vagy legtöbnyire a korcsmák előtt s ha csak az orrukat meg nem szurja valamely utcai botrány vagy rendetlenség, 10 lépésnyire már oda sem hederítenek neki. Különösnek tűnt fel előttem, hogy ott aránylag nagyobb területen kevesebb rendőrt láttam, mint itt, mindamellott ama rendnek a miénk nyomába sem hághat. Lényeges okát jelöltem meg ezekben is

Mai számunkhoz egy fél ív melléklet van csatolva.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Félévre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
 Écíntar nem adtatnak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A szilveterén minden garmonsor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetések: Minden egyes szó után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 30 kr.
 Kiemelt, diszkrét s körzettel ellátott hirdetésekért termékek szorint, minden 1 centimeter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknel kedvezmény nyujtatik.
 Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

Az ipar, főképen a házi-ipar terjesztésének módjairól.

III.

Ést most önként felmerül a kérdés: melyik legyen ezek után a leghelyesebb mód a házi-ipar elterjesztésére?

Megvallom, félve fogok e kérdés fejtegetéséhez; félve, mert hivatásom egyáltalában nem, csekély tapasztalataim pedig e téren csak alig számba vehető mértékben jogosítanak fel erre. Mégis megkísérlem fejtegetését; de korántsem azért, hogy én legyek a házi-ipar terjesztés legelfogadhatóbb módjának feltalálója és hirdetője, hanem legfeljebb oly célból, hogy fejtegetéseim indokul szolgáljanak az olvasónak e kérdéstről behatóbban gondolkodni.

Mindenekelőtt azon nézetemnek kívánok kifejezést adni — és ezt bizonyos meggyőződésen alapuló határozottsággal teszem — hogy Magyarország minden vidékein kivétel nélkül a nép tényleg foglalkozik a házi-ipparral; természetesen az illető vidék forgalmi és ipari viszonyaihoz képest nagyobb vagy kisebb mértékben; valamint az illető vidék anyagi és szellemi fejlettségéhez mérten több vagy kevesebb izléssel. Én úgy gondolom senki sem fogja kétségbe vonni, hogy nálunk a nép maga készíti gazdasági és egyszerűbb házi eszközeit. Mindenkinél lehetett már alkalmas tapasztalni, hogy nálunk — ha mindjárt csak a házi szükségletekhez mért mennyiségben — készül: szekér, eke, járom, gereblye, zsendély, szekérfas, kosár, fa-tál, tányér, sőtartó, kanál, faczipó, gyékény, lábtörölő, szalma- és taplókalap, méhkas, durva pokrócz, durva vászon és sok másféle gazdasági és házi eszköz. Már pedig ezek és ezekhez hasonlóak tekintendők valódi házi-ipparcikknek.

Igy állván a dolog: kétségbevonhatlan hogy nálunk tényleg létezik házi-ipar; és e körülmény teljesen feleslegessé teszi a házi-ipar megteremtését külön iskolák által; csak fejleszteni kell a meglévőket.

Ugyanis ennek a mi házi-ipparrunknak két nagy hibája van: egyik az, hogy a fentebb felsorolt cikkek többnyire minden izlés nélkül, a legprimitív alakban készülnek; másik az, hogy igen kevés jön ezen cikkek közül forgalomba; ugy, hogy a házi-ipparral való foglalkozás a népnek igen kevés mellékkeresetet biztosít. Tehát csak e két hiányon kell segíteni és a cél teljesen el lesz érve. De hogyan?

Magyarország hegyes vidékeinek lakói — kiknek pedig a házi-ipar üzésre legtöbb alkalmuk és szükségük van — kevés kivétellel a műveltségnek igen alacsony fokán álló emberek. És vajjon lehet-e egy teljesen tanulatlan — hogy úgy fejezzem ki magamat — műveletlen embernél csak némi finomabb izlést, avagy ennek megfelelő találékonyságot feltételezni? vagy ha ipar-iskolába vezetjük is ezt az embert, lehet-e ott benne, a nála teljesen hiányzó fiomabb izlést egy-két hónap alatt felköltetni, anélkül hogy birtokában lenne azon általános műveltségnek legalább, melyet a kor színvonalán álló jó népiskola nyújt? En azt hiszem, kézi ügyességet igen, de izlést és találékonyságot nem. Lehet, hogy ezen állításom téves; mégis fentarthatónak vélem, a mennyiben azon megdönthetetlen igazságra alapítom: hogy minden nép műveltségének bélyegét izlés és csinoság alakjában mintegy reányomja lakhelyére, ruházatára és összes eszközeire; vagyis minél műveltebb szellemileg és társadalmilag valamely nép, annál izlésebb és annál változatosabb cikkeket lesz képes előállítani; és megfordítva. Tehát szellemileg kell a népet mindenekelőtt emelnünk; a finomabb izlés így csekély utmutatás mellett csaknem magától jön.

Ily körülmények között mintegy önként következnek, de nem is marad egyéb hátra, minthogy a házi-ipar terjesztését is a népiskolákra bizzuk. Ez nem új és az egyedüli életre való eszme; sőt ismeretes dolog, hogy ez irányban igen helyesen már kísérletek is történtek; csak hogy a dolgot sokkal komolyabban kellene venni és a célba vett tervet szigorú következetességgel végrehajtani.

Rendkívül egyszerű, olcsó és mégis célhoz vezető ez a terv. Hiszen nem kell egyéb, csak hogy a fiúiskolák is olyan formán szerveztessenek, mint vannak szervezve a leányiskolák. Valamint a leányiskolában többnyire a délutáni órákban kézimunka tanítatik, ugy tanítassék a fiúiskolában is néhány órában a házi-ipar. En egy ilyen formán szervezett elemi iskolát láttam Brassóban; ott a tanítók egyáltalában nem panaszkodtak, hogy a házi-ipar tanítása miatt a többi tantárgyak rövidsége szenvednének; mégis a házi-ipar tanítása valóban meglepő eredményt mutat fel. Természetesen első helyen a tanítóképző intézeteknél kellene a rajzolás és házi-ipar tanítást komolyabban venni. Nem állítom ugyan, de ugy értesültem, hogy ez utóbbira még igen kevés gond fordítottatik.

Fentebb mondva volt, hogy annak a mi házi-ipparrunknak másik nagy hibája az, hogy a házi-ipparcikkek közül csak igen kevés jön forgalomba; ugy, hogy a házi-ipparral való foglalkozás a népnek igen kevés mellékkeresetet biztosít és rosz termés idején egyáltalában nem enyhít a nép nyomorán.

Ezen baj elhárítására kétségkívül a legbiztosabb szer az, hogy a házi-ipparcikkek jó izléssel tetszetős csinnal és a használatra alkalmas alakban legyenek kiállítva; mi a cikkek kelendőségét legjobban biztosítja. Erről gondoskodni, tervünk szerint, a népiskola lenne hivatva. De van ezen kívül a házi-ipparcikkek előmozdítására más mód is. Csaknem minden faluban lakik ugyanis néhány intelligens ember. Ezek között akadhat egy lelkes pap, tanító, jegyző, vagy véletlenül más ember, ki a nép sorsát szíven hordva, következő módon elősegítheti a házi-ipparcikkek elterjesztését: X. falu lakossága pl. tud jó kosarakat készíteni; az illető uri ember egy-két levéllel fordul némely gyümölcsessel kereskedő városokhoz, s a portékát ajánlva, könnyen találhat vevőt. Hanem — és ezt újra tapasztalásból mondom — mindig a már tényleg készletben lévő cikkekre kell vevőt keresni és soha megfordítva vevőt a még csak készítendő cikkekre. Utóbbi esetben vevőt találni, csupán biztatásra, lehetetlen.

Végül van a házi-ipar fejlődésének még egy nagy akadálya, melyet szintén nem szabad figyelmen kívül hagynunk. Ez a nagy iparnak, különösen a gyár-ipparnak csaknem teljes hiánya. Mert eltekintve attól, hogy a nagy ipar már magában véve is bő alkalmat nyújt a népnek házi-ipparszerű cikkek készítésére (doboz stb.), gondoljuk meg csak mennyi — a nép által házilag nem készíthető — mellékrész szükségeltetik gyakran a legegyszerűbb cikkekhez; oly mellékrészek, melyek a külföldön gyárilag készülnek, ott olcsón megvehetőek, míg nálunk legfeljebb kétszeres áron megszerezhetőek. E körülmény — nálunk a házi-ipparcikkek — a kelendőség rovására megdrágítja, a munkást elkedvetleníti.

Kárpáthy Gusztáv.

Nyílt levél Sátoralja-Ujhely város főbirájához.

Mélyen tisztelt főbiró ur!

Bocsásson meg, ha bokros teendői közepette soraimmal alkalmatlankodom, de szolgáljon mentességemül az, hogy szavaimat nem magán, de közérdekben emelem, melynek örülni a közbizalom Önt helyezte azon polczra, hol buzgalom, erély és jóakarát e városra nézve még sok üdvös dolgot létesíthet.

És ne tünjék fel t. főbiró ur előtt különösen, hogy nő létemre a férfiak dolgába ártom magam, mit bizonyára nem tennék, ha tapasztalnam, hogy a köztévénység hivatottjai nálamnál több érzékkel bírnak mindannak megfigyelésére és orvoslására, melyet a közrend és haladás egyformán megkövetel tőlök, de miután fájdalom ezt nem tapasztalom, szépen fejlődő városunk érdekében indítatva érzem magamat becses figyelmét rávonni oly kisebbszerű intézményekre, melyeknek meghonosítása másutt is gyakorlatilag jónak bizonyult.

En a mult év végével Miskolczon időzván,

Mai számunkhoz egy fél ív melléklet van csatolva.

feltűnt előttem, hogy ott az utcák seprésére, általában tisztántartására nem felnőtt emberek, de 13—14 éves suhancok alkalmaztatnak. Ezek egyenruhába öltöztetve, katonásan együtt járnak végig az utcákat tisztító eszközeikkel s folytonosan figyelnek, hol van közbelépésükre szükség. Ez engem érdekelvén, egy alkalommal kérdést intéztem hozzájuk díjjazásuk felől. A nyert feleletből megtudtam: hogy havonként 13 frtot kapnak s mellé egy téli és egy nyári öltözéket, melynél az előbbi bélelt kék barhét, az utóbbi pedig egyszerű négy üstös vászonszövetből áll. E suhancok, mint mondtam, posztjaikon folytonosan fel s alá járnak s nyárban port, szemetet, télen pedig a havat és jeget tisztogatják el az utcáról és járdáról.

Az utca tisztításának e módja városunkban is könnyen meghonosítható volna. Persze már előre hallom az ellenvetéseket: hogy »Miskolcz gazdag város, az birja, mi pedig szegények vagyunk.« Igaz, de arra való az okosság, hogy aminek nem mehetünk egyenesen neki, szépecskén kerüljük meg. Az én szerény véleményem szerint, az utca és járdatisztítás ily szabásu behozatala sem a város, sem az egyes háztulajdonosokra nézve nem volna nagy teherrel járó. Ha a főutcán minden háztulajdonos és czélra 1—2 forinttal rovatnék meg, szívesen fizetné ez összeget, mert ezáltal az öntisztítás kötelezettsége alól felmentve maradna. Az eképp bejövő összeg, azt hiszem elég alapul szolgálna arra, hogy azon 13—14 éves kolduló suhancok, kik egy éven át alamizsna címén 2—3 frtnál többet zsarolnak ki zsebeikből s dologtalansághoz szokva, tolvajokká képezik magukat — utczaséprökké legott besoroztatnának, akik aztán kaszárnyailag, — a város majorjában vagy bérelt házban — tartva és élelmezve, egy rendőr állandó felügyelete alá helyzetnének. Így lehetne — mint mondani szokás — egy csapással három legyet ütni; nevezetesen a lakosokat megkímélni a folytonos zaklatástól, másodsor tisztán tartani a főutcát s harmadszor megmenteni e csavargókat az elkölcsi elzúllástól. Szentül hiszem: hogy ez intézmény teljesen megnyerné a közönség tetszését, mint megnyerte az ennyimet is Miskolczon.

Eszmerokonságnál fogva meg kell említenem: miszerint a koldulás megszüntetése vagy legalább korlátozása is tenni kell már valamit. Ez által igen nagy nyűg esnék le az emberekről, mely hovatovább elviselhetlenné válik. Mert nem csak hogy hetenként én (s veleme gyütt mások is) legkevesebb 50 krt adunk ki átlag alamizsnaképpen — ami egy évben 20—25 frtra rug — de másrészt kivagyunk téve a koldulással járó temérdek alkalmatlanságnak is, mely leginkább szombati napon az alamizsna kiszolgáltatásával reánk hárul. Miskolczon s tudtommal más vidéki városokban is az alamizsna orszogatos megváltható. Az ilyen házban aztán a koldulás tiltva van. E dicseretes szokást könnyű szerrel itt is meglehetne honosítani, ha a hatóság kezébe venné az ügyet. Én részemről évente 10 frtot szívesen fizetnék e nyomorultak részére s megvagyok győződve, hogy ily átlag fizetésére aránylagosan mindenki kézséggel kötelezné magát. Hogy pedig az eképp befolyó összeg miképen volna céljaira fordítható, azt az előljáróság bölcs belátására bíznam.

A rendőrökre nézve is megfigyeltem egy-némely helyes intézkedést, melyeknek nálunk még nyomuk sincsen. A többek közül elég legyen említenem, hogy ott a rendőrnek sohasem szabad a járdán sétálgatni, ott mindig az utcaközépen jár, intve folyton a szekereseknek, hogy különösen a fordulónál merre kell hajtaniok. De nincs is ám ott olyan és annyi összetorlódás mint nálunk, pedig bizon az utcák meglehetősen szűkek. Itt nem egyszer láttam, hogy a rendőrök párosával diskurálnak egymással a járdán vagy legtöbnyire a korcsmák előtt s ha csak az orrukat meg nem szurja valamely utczai botrány vagy rendetlenség, 10 lépésnyire már oda sem hederítenek neki. Különösnek tűnt fel előttem, hogy ott aránylag nagyobb területen kevesebb rendőrt láttam, mint itt, mindamelltt ama rendnek a miénk nyomába sem hághat. Lényeges okát jelöltem meg ezekben is

utcai rendőrségünk egyik gyarlóságának, melynek különben legnagyobb hibája az, hogy fej nélkül van s egészen saját észjárásának csigaszarvaival tapogatódik. De ön tisztelt főbíró ur ezen is segíthet s hiszem is, hogy fog segíteni.

Ez igénytelen, de egy város belételeben még is fontos dolgoknak becses figyelmébe való ajánlása után ismételve kérem: ne vegye rossz néven, hogy asszony létemre a világ forgását szabályozó férfiak dolgába avatkozom, de annyi panasz nyilvánul mindenfelé a város tisztatlansága és rendetlensége fölött, hogy szintén magamat is találva érzem általok s elhatároztam, hogy minden sok teendőm mellett is, melyet egy háztartás vezetése igényel, avatlanul is tollat fogok, önhöz intézve soraimat, ki — tudomásom szerint — szívesen meghallgat minden véleményt, hogy — kiválasztva belőle a jó és gyakorlatinak látszó — azokat mint alkalmas anyagokat a haladás megkezdett épületéhez felhasználhassa.

Kiváló tiszteletem kifejezése mellett maradtam Sátoralja-Ujhely febr. 20.

Egy nő.

Felvidéki tanügy köréből.

— Szomorú história. —

Czábóczi írom e sorokat, mely község Fekszik a Hegyaljával kapcsolatban lévő Simonka hegység keleti lejtőjén, lakosai vallásra nézve gör. kath., nyelvre nézve tótok, valaha ruthén nyelven beszéltek, tehát az elmagyarosodás helyett eltótosodtak. Iskolája persze felekezeti, tanhelyisége egy meredek arokonparton fekszik, minden udvar és kert nélkül az út mentén. Az iskolai épület inkább egy ronda istállóhoz, mint tanhelyiséghez hasonlít. A község már több ízben hajlandó lett volna iskoláját rendbe hozni, azonban a közügyek iránt indolens lelkésze Valkószki János ez ügygel szemben oly állást foglalt el, a mely a község jó akaratát t. i. az iskola felépítését megghiúsította — mondván: „a kántortanító ellakhatik ily épületben, hisz ő nem pap.” A pap-lak itt palotaszerű tágas helyen van. A pap évi fizetése 1000 frton felül míg a tanítóé alig 80 frt, — hát hiába! a fanatizmus nagy hasu közeget s öreit jobban kell dotálni, mint a nehéz munkával foglalkozó paedagógust, a nép boldogított.

A tanév it rendesen november végén kezdődik és márcz elején végződik, tehát az isk. év 4 hónapig tart. Az iskola szelleme itt nem egyéb, mint egyiptomi vastag sötétség. A gyermekek ezen 4 hónapig terjedő diligenzián keresztül a katekizmuson és ruthén olvasáson kívül egyebet nem tanulnak; a magyar nyelvnek, mint az orsz. törvény által kötelezett tantárgynak, valamint a magyar szellemnek persze nyoma sincs.

Már most azon kérdés tamad, hogy az ebből kifolyó haza-ellenes súlyos bűn kit terhel? A tanítót? Nem. Mert a tanító a fent érintett 80 frtnyi fizetésből meg nem élhetvén, neki gazdálkodás után kell látnia, hogy kised családjával együtt magát az éltök sorából ki ne töröltesse.

Ezen bűnökért itt más el nem ítéendő, csak a helybeli pap, hisz neki legfeljebb egy szavába kerülne, hogy Czábócson az iskola újból egy más tágas helyen felépíttessék, s a tanítói fizetés szervertessék. Igen ám! de a butítás a szent atya konyhájára hasznos is hoz, tehát ebbeli törekvéséről neki bajos lemondani; a szellemileg elmaradt nép papjának libát, bárányt, borjut vizs misére, a felvilágosodott ember pedig azt úgy hiszem, nem fogja tenni.

Czábóczi egyház községben az a szokás divik, hogy a felnőt leány sereg husvét előtti hónapokban vallás-tanításra járni köteles, azonban ezen religialis oktatás nem az iskola helyiségében, hanem a parochia cselédszobájában eszközöltetik, mely alkalommal a hittanhallgatóság tollat foszt, s a falu paedagógusa pedig a pezsgő véru hallgatóság háta mögé állva, liter számra önti a vallás-érzelmeket a talufosztók szívébe.

Azonban megjegyzendő, hogy Czábóczi egyház-község lelkésze, egyuttal alesperes is, tehát siralmas dolog, hogy V. J. hivatalávali vissza-élése és hiv. munkátlansága nem csak saját egyház-községét, hanem az egész egyház-kerületet egy századra szellemileg megmételtyezte, s jelenleg is erősen kötve tartja azt a szellemi előre való haladásban.

Csodálkozunk rajta, hogy ez állapot és körülmény eddigelé nem jutott a hivatott tanhatóságok tudomására.

Egy felvidéki.

S.a.-ujhelyi városi orvos hivatalos jelentése január hóról.

1. Az általános egészségi állapot kedvező, jobb mint december hóban.
2. Járvány nincs.

3. Kiválóan uralkodó körcsoport a légző szerek hurutus és lobos bántalmi, a tüdőlob szörványosan még jelentkezik, de már nem oly rosz indulatú lefolyással mint november és deczemberben.

4. Gépokoza sérülés nem jelentetett.

5. Rendellenes szülés, kettő jelentetett be.

6. Bujakór egy 24 éves tolonczón észleltetett, kórházba küldetett.

7. Orvosrendőri hullá-szemle eszközöltetett:
1) N. Anna 50 éves csavargó, tüdőlégdagban elhalt nőhulláján, Hetskén, január 2.

2) Thurzó Ágoston 30 éves géplakatos önlött hulláján, jan. 27.

8. Rendőri boncolás nem volt.

9. Öngyilkosság a 7. szám alatt 2. pontban jelzett.

10. Tápszerek vizsgálatánál, január 11-ikén a Rákóczi-utczában lévő Klein-féle mészárszékben 11 darab állott, romlott juh-hus, mint közegészségügyellenes, megsemmisítetett.

11. Gyermekekre való felügyelet. Bejelentetett dajkaságra 2 fi, 1 leánygyermek; gyógykezelés nélkül elhalt 1 fiúgyermek.

12. Elhalt összesen 45 egyén, és pedig 19 férfi, 11 nő, 7 fiú és 8 leánygyermek, halva született 1.

Halálokok következők voltak: agylob 2, toroklob (hurutus) 1, toroklob (croupos) 1, gümőkór 13, tüdőlob (hurutos) 2, tüdőlob (rostonyás) 2, tüdőlégdag 2, szervi szivbaj 1, májrák 1, vízkór 2, gyermekaszály 5, veleszületett gyengeség 5, végegyéngülés 5, szélhűdés 1, önlövés 1, halvaszületett 1.

13. Szegény gyakorlatban kezeltetett bejáró (ambulans) beteg 44, fekvő beteg 9, összesen 53; legnagyobbbrst tüdőgömb és tüdőhurut ellen.

S.a.-Ujhely, 1884. január hó

Dr. Sebeők Antal,
városi orvos.

Nyilvános köszönet és számadás.

K.-Helmeczen, a magyar-korona területén működő gazdatisztek és erdészek segély egyesülete javára januárhó 19-én rendezett tánczvigalom jövedelméről:

Bevétel a pénztárnál	114 frt — kr.
Felülfizetések és küldeményekből befolyt	69 frt 50 kr.
Összes bevétel	183 frt 50 kr.
Összes kiadás	158 frt 50 kr.
Maradt tiszta jövedelem	25 frt 20 kr.

Felülfizettek és pénzadományokat küldötték be: Ulrich Vilmos 10 frtot, Weigl-Fedák Mariska 10 frtot, Szikszay György 8 frtot, Soltész Pál 5 frtot, Ferber Béla 4 frtot, Kozma Incze 3 frtot, Argalács Márk, Pollák Lajos, Meczner Béla, Weigl György, Lichtmann Soma, Kreizl Ottó, Mauks Árpád, Dorning N., Rikly Mihály 2—2 frtot; Szalanczy István, Héty Antal, Onódy István, Dorning Róbert, Kliegl Robert, Lacsny-Ujfalussy Örzse, Csoltkó Lajos, Dóbe Bertalan, Cserny János, Kolozsváry Samu, Markovics Miklós 1—1 frtot, Czellák N. 50 krt.

Fogadják a nemeskeblü felülfizetők és beüldők legmélyebb köszönetünket.

K.-Helmeczen, 1884. febr. 18.

A rendezőség nevében:

Laesny Lajos,
pénztárnok.

Weigl József,
elnök.

Különlélek.

(Képviselő választási) mozgalmainkról, — melyek még korántsem öltöttek oly alakot, hogy lapokban, mint megállapodásokat szellőztethetnének — a »Budapesti Hírlap« részben kalandos híreket közöl. Elmondja ugyanis: hogy a sátoralja-ujhelyi kerületben Molnár Viktor kormánypárti s Meczner Gyula pártonkivüli; az o. lizskaiban: Hegedüs László függetlenségi és Szirmai Ödön kormánypárti; a mádiában: Ahsbahs Leo és Zalay István kormánypárti s Ternyey Pál függetlenségi; a megyasszaiban: Potoczky Dezső mérs. ellenzéki és Szücs Gyula függetlenségi — s végül a bodrogközi választó kerületben Horváth József függetlenségi a jelöltek. E hírekre vonatkozólag mi csak annyit mondhatunk: hogy egy része oly kombináczió alapul, mely már rég beszéd tárgyát képezi, de tulajdonképeni mozgalomnak nem nevezhető; a Horváth Józsefre vonatkozó része pedig — tudunkkal — teljes légből kapott. Feltéve azonban, de meg nem engedve, hogy e mozgalmi hírek meg felelnek a valóságnak, azt az egyet mégis csak a képzelődés rovására kell jegyeznünk: hogy Zemplénben olyan vál. kerület is léteznék, mely pártonkivüli jelölt mellett bontana lobogót. Az országgyűlési pártok eddigi vajadásai egyik-másikra nézve még megengedhetővé tették az ilyen rezervált álláspontot, de most az ország közhangulata egészen

más, mint volt három év előtt s a határozott színvallást bizon egy kerület sem engedi el jelöltjének.

(A s.a.-ujhelyi általános ipartársulat) f. évi rendes közgyűlésén tartott titkári jelentésből a következő nevezetesebb pontokat említhetjük fel: A mult 1883-ik évben hét választmányi ülés tartatott, melyen a következő fontosabb ügyek tárgyalattak, ugymint: a társulat felhívta minden egyes tagját az 1885 ik évben Budapesten tartandó »országos kiállításban« való részvételre s kimondotta a választmány, hogy minden kebelbeli tag szükség esetén a társulat pénztárából segélyeztetni fog; továbbá: a budapesti orsz. iparos gyűlés központi bizottsága által e hó 17-ére Budapestre összehívott orsz. iparos gyűlésen az ipartársulatnak jelenek Ádám tag által való képviseltetése kimondatott. A társulat kebelébe a választmány által fölvétetett egy új s kitoröltetett — többnyire elköltözés folytán — 12 régi tag. Kitünik továbbá a titkári jelentésből, hogy a mult évben szerződötve lett 36 tanoncz, felszabadult 33. Az ugynevezett békéltető-bizottság hat gyűlést tartott, melyen a vitás kérdések intéztettek el. 1882-ik évben a társulatnak 122, az 1883-ik év végével pedig 111 tagja volt. 1882-ik évben a pénztári maradvány kitétt 449 frt 46 krt, 1883-ik év végével. levonva a különféle kiadásokat, a pénztár 633 frt 64 kr. pénzállományt tüntetett fel, mely összeg 59 frt 3 kr. kivételével, mely a házi pénztárban tartatott vissza, pénzintézetekbe helyeztetett el. Tag ági díjakból befolyatlanul van 101 frt 20 kr. — A beteg segédek segélyezésére felállított pénztár vagyoni állása a mult év végén 221 frt 56 kr. volt, gyógykezelésre kiadatott: 19 frt 89 kr. A kebelbeli tagok közül társulati igazolvánnyal ellátva 37 segéd hagyta el a várost. Ezek után a titkár a társulati tisztviselőknek köszönetet mondva s a tagokat kintartásra és szorgalomra ösztönözve, bezárta évi jelentését s ezzel a közgyűlés véget ért.

(Az »Ujhely vidéki róm. kath. néptanító egyesület«) S.a.-Ujhelyben f. hó 20-án tartotta alakuló nagygyűlését, mely alkalomból farsangi ebéd volt főt. Prámer Alajos prépost és zemplénmegyei főesperes ur ó nagysága vendégszerető házána. Ott láttuk Ujhely város színe javát; a megye főbb tisztviselőit élükön az alispánnal, a kir. törvényszéket az elnök vezetése alatt. Továbbá ott volt még a kir. tanfelügyelő, a helybeli felekezetek főpapjai; a négy esperesi kerület (Bodrogköz, Gálszécs, Nagymihály és Ujhely) csaknem minden plebánosa és tanítója esperesük vezetése alatt. A lelkes pohárköszöntők sorát a házi ur kezdte meg, röviden ösmertette a csak akkor megalakult egyesület szervezetét és czélját: végül éltette az egyesület és annak választott tisztviselőit. Addig is, míg a 115 tagot számláló egyesület alakuló gyűlését bővebben ismertetni alkalmunk lenne, megemlítjük, hogy egyházi elnökké — miután főt. Prámer Alajos ó nagysága szétágazó elfoglaltsága miatt a tisztsegről lemondott — főt Dessewffy Sándor s. pataki apátplebános és esperes ur ó nagysága választatott meg közfelkiáltással. Világi elnök: Fábry Károly; pénztárnok: Darvas Károly; ellenör: Kuhár Mihály; jegyző: Mészáros Gyula és könyvtárnok: Lehoczky József. Az elnök megnyitó beszéde lapunk jövő számában hozzuk.

(Közgyűlés) A magyar szent korona országai vörös kereszt egyesületének sátoralja-ujhelyi fiókja, alapszabályaiából kifolyólag, ez évi febr. hó 28-án délután 3 órakor, S.a.-Ujhelyben a megyeház nagy-termében e v i k ö z g y ű l é s t tart, melyre az egyesület alapító és pártoló tagjai ezennel tisztelettel meghivatnak. Az elnökség.

(A rémhir) a cigándiakról, melyet lapunk mult számában mi is közöltünk, nem való. A szerencsétlen esemény annyira közszájon forgott, sőt szavahihető egyének által oly pozitívítással adatott elő, hogy annak megtörténtét mi sem vonhattuk kétségbe. Holott pedig az egészben csak annyi az igaz, hogy két mosó asszonnyal a zajló Tisza jege megindult, a kik, midőn a hidas köteléhez értek, abba, mint mentő horgonyba megkapaszkodtak s a segélyökre siető révész által a kényszer-csolnokázástól megmentettek. E kissé komikus eset adott alapot a megrendítő tragikai hírenek.

(Esküvő.) Geszterédi K. Ferencz gyógyszerész a mult napokban vezette oltárhoz Pintér Etelka urhölgyet. Az esküvő Legényen szük családi körben ment végbe.

(Jutalomjáték.) Holnap Simádiné Somogyi Róza asszony javára Szigeti József »Csókon szerzett völegény« címü darabja fog színe kerülni, melyben a jutalmazandónak — kit közönségünk pártfogásába ajánlunk — hálás szerepe van s midőn Szigeti e mulatságos színművét áldozattal is megszerezte, azon indok vezérelte, hogy közönségünket egy élvezetes estében részesítse.

(Egy krakkói) jezsuita fordult meg pár nap előtt városunkban, a kit a páterek jó hegyaljai borok vásárlásával biztak meg; de biz a szent liferáns igen pörül járt, mert zsebéből hatszáz forintot elveszített, aminek mai napig sem tudott a rendőrség nyomára jönni.

(Szinészet.) A mult hét műsorozatának leg-érdekesebb pontját kétségtelenül „Rip van Winkle“ operette tette, mely hétfőn telt házat csinált s kedden is meglehetősen közönséget hozott össze. Tekintve, hogy e darab betanulása s precíz előadása több napi gyakorlatot vesz igénybe: nem lehet csodálkozni, ha hiányokkal találkozunk, mind e mellett az előadással némileg meg is lehetünk elégedve. Azon tagok, kik más alkalommal megszokták oldani feladatukat, ez alkalommal is megoldották. Ami az operette zenei részét illeti, az sokban emlékeztet a „Kornellie harangokra“ s a „Fülbemászó“ epitheton megérdemli; szövegére pedig bátran elmondhatjuk, hogy társai fölött magasán áll s a sok hőbort nem válik benne émelygőssé. A látványosságból kaptunk annyit, amennyit lehetett. Színe kerültek még a mult héten a polgári olvasó kör javára a „Milimári“ népszinmű s E. Szabó Gyula jutalmául „Egy férj vétké“ vigjáték, melyben a jutalmazottat jól fogadta a közönség s a B. Polgár Gyula couplettjei s genre alakjai is tetszéssel találkoztak, a „Krisztus Pilátus előtt“ „tableaux“ szintén jól sikerült; de biz a közönség úgy egyik, mint a másik előadásban „vékonyan sikerült“, magyarul mondva: igen vékony volt, a mi ismét csak a mellett vall, hogy Ujhely legjobban lelkesül az operette-ek iránt.

(A színházi) utolsó előadás a jövő csütörtökön lesz, mely alkalommal a karmesternek, Brodmann Richárdnak lesz jutalomjátéka. — Mint halljuk — műkedvelők is fognak közreműködni. A jutalmazandó azon reményben van, hogy közönségünk nem vonja meg tőle pártfogását. Ohajtjuk, hogy e reménye teljesedésbe menjen!

(Farsangi hírek.) Dalárdánk a tegnap reggeli vonattal utazott el a nagymihályi hangversenyre. — A tűzoltó-egylet által szintén tegnap estvére tervezett batyu-bál az előké születekből következtetve igen népesnek és sikerültnek ígérkezett. — Madon e hó 26-án közvacsorával összekötött zártkörű táncvigalmat rendeznek. — Ugyanakkor városunkban a helybeli szintársulat, illetve az igazgatóság által nagy álarczos bál fog tartatni, mely már ez idő szerint terjedelmes plakátokon van hirdetve.

(A zempl. egyet. ifj. egyesülete) által e hó 13-án Budapesten rendezett felolvasó-estélyi élnökség és unnepegyesség tekintetében méltán sorozható az előbbiekhöz, sőt látogatottságban meghaladta azokat, úgy hogy a különben tágas terem alig volt képes a nagyszámú vendégeket befogadni. Az estélyen közreműködtek a megállapított program szerint: Székely Miksa jh. „A fehér rózsá regéje“ című művével; Burger Ármán jh. „Az élő szobor“ szavaltával Vörösmarty Mihálytól; Führer Samu jh. „Egy kis csevegés az orr-ról“ című művével és végre Székely Albert jh. „A holtak sóhaja“ című versének felolvasásával. A társas vacsora, mely a felolvasást követte, nagyon élénken folyt le. A toasztok sürűn követték egymást és éltették Zemplén nagyjait, első helyen nagy hazánkiát Kossuth Lajost, majd Matolay Etele alispánt, Viczmándy Ödönt sat. és a jelenlevők azon reményben, hogy minél előbb hasonló élvezetes estélyt tölthessenek, jó kedvben távoztak el.

(A gödör titka.) Özv. Briszi Vendelné károlyfalvi lakos egy másik vén asszony társaságában a mult hónapban átnézett Kovácsvágásra egy kis farsangi m u r i kedveért, amit három napon át vigan meg is ültek s fiatal animóval indultak hazafelé. Amde régi igazság az, hogy az „i t a l“ nem konty alá való. A megittasodott két némben a sárospataki erdőségben eltévedt s Brisziné egy nagy gödörbe esett, melyből nem volt képes kivánszorogni s ott éhen halva, holttestét csak a mult csütörtökön találták meg.

Hírek a szomszéd megyékből.

Jókai Mór mint „A.-K.-K.“ írja folyó hó 18-áneste érkezett Kassára. Ritkán láthatni a kassai indóháznál oly nagy diszes közönséget, minő e fogadtatáson volt. A város színe-java, férfiak és nők egyaránt, mintegy 3—4000-en foglalták el a perront s az indóház előtti tért s lelkes éljenzéssel fogadták a vasuti kocsiból kilépő művésznőt. A város nevében Münster Tivadar polgármester üdvözölte, hangsúlyozta a közönség háláját azért, hogy ünnepeit művésznőnk a szinügyi bizottság meghívására Kassát is szerencsétleni jubiláris fel-léptével. Jókainé meghatottan mondott néhány köszöntő szót s átvette a szinügyi bizottság által nyújtott diszes virágcsokrot. Majd a szintársulat nevében Temesváry Lajos üdvözölte s a közönség megújuló éljenei között, a polgármester karján lépett fel a városi kocsiba, melyet egész sora követett a diszes uri fogatoknak. A művésznő Schalkház hoteljében szállásoltatott el. Jókai Mór a szerda esti vonattal érkezett meg.

A kassai szintársulatról ugyan csak a fen-
tebbi lap nem igen hízegő dolgokat ír; elmondja:

hogy a közönség kezdettől fogva elégedetlen volt a szipadi dolgokkal s most már elégedetlensége szitkozódásokban tör ki mindenfelé. — Valóságos bomlási prozesszus műsorban, szereposztásban, előadásban. Csak a végtagokat látjuk rend nélkül izegni, — a fő nem található sehol. A vidék legdrágább társulata — hacsak az utolsó időben nem szedi magát össze — szomorú em-léket hagy a kassai közönségben.

Gyáripár Ungváron. Az „Ung“ írja: Városunkban alig egy év óta már a második gyárt állították fel. Az első rugany-matracz gyár, mely oly csendben, szerényen jött létre, hogy a lakosság legnagyobb része mitsem tud felőle; a második meg egy fabőr-talp-gyár mely a legutóbbi napokban lépett életbe éppoly szerényen, mint az előbbi. Ne képzelje azonban senki, hogy e gyárak a városi zakatoló névrokonok égbenyuló kéményű, felhőszaporító hasonmásai; nem bizony, inkább hasonlítanak csendes műhelyekhez, és semmi jel sem hirdeti az idegennek hollétüket; hanem azért, bár kicsiny, de szilárd alapon áll mindakettő, és ha a második is kivívhatja magának azon elismerést, melyre készítményei jelességével az első már is szert tett, úgy még megérthetjük, hogy szorgalom és kitartással mindakettő díszére fog válni városunknak.

Szomorú történet. A „Borsodmegyei Lapok-ban“ olvassuk: Egyik ösmert, helybeli kereskedő, szomorú végzetéről akarunk megemlékezni. Jól felszerelt, szép jövedelmet hajtó üzletnek volt a tulajdonosa. Meg volt házában minden, az öröme-nek, meglegegedésnek sem volt hiáival, míg nem egy napon egészen váratlanul a kereskedők réme, a válság kopogtatott üzlete ajtaján. A szegény ember maga sem tudja honnan jött, csak szomoruan tapasztalta, hogy ott van üzletében, s végromlással fenyegeti. Félt s félelme nem volt alap-talan. Egy napon bezárták az üzletet, elvesztett mindent, még a meglegegedés, a családi boldogság is magára hagyta. Csődöt kértek ellene, s pár nappal előbb megszólalt üzlete előtt a dobszó, s mint mondják az a rideg hang mely üzletének haldoklását jelentette oly hatással volt lelki álla-potára, hogy kevéssel az árverés után esztét vesztette s eszmélet és ép elme nélkül került a helybeli közkórházba. Ez esetet most különbözőképen találgatják, egy dologban azonban mindenki egyet-ért: hogy jobb sorsot érdemelt volna.

Irodalom.

A „Magyarország és a Nagyvilág“ 7. száma következő érdekes tartalommal jelent meg: II. Ulászló udvartartása. II. Jakab Elektől. — Dolgoztam. (Költemény.) Ujváry Bélától. — Egy végzetes megbízás. (Elbeszélés.) Irta Donáth Berzi. (Vége.) — Rouher Jenő. (Életrajz.) — Azór. Rajz. Sziklay Jánostól. — A becsületbírák előtt. (Elbeszélés.) Mikszáth Kálmántól. — Nevezetes templomok. II. — Velenzei lakoma. — Gallmeyer Jozefa. (Életrajz.) — Gordon és Baker tábornok. (Életrajzok) — Az ülések a vasuti kocsiban. (9 ábrával.) — A titkos rendőrségi iratokból. — A francia köztársaság huszárjai elfoglalják a hollandi hajóhadat. — Az 1885. évi budapesti országos kiállítás iparcsarnoka. — Hírek. — Halálozások. — Sakk-talány. — Heti naptár. — Képek: Rouher Jenő. (Arczkép.) — Az 1885. évi budapesti országos kiállítás iparcsarnoka. — Nevezetes templomok: I. Santa Maria del Fiore székesegyház homlokzata Florenczban. II. A Fourviers-i templom Lyonban. — A párbaj. — A francia köztársaság huszárjai elfoglalják a hollandi hajóhadat. — Velenzei lakoma. — Gordon tábornok, Baker pasa. (Arczképei.) — Gallmeyer Jozefin. (Arczkép.) — Az ülések a vasuti kocsiban. (9 ábra.)

A „Képes Családi Lapok“ 21. száma következő érdekes tartalommal jelent meg: A paraszt gróf kastélya; elbeszélés, írta Berényi László, (folyt. köv.) — Czimtelen dalok; költemény, írta Gallovich István. — A költő szerelme; tragikomikus kép a valóságból, írta Szöllősy D. (vége.) — Diana; történeti elbeszélés, Berthoud Henrik után francziából fordította Milez Béla. (folyt. köv.) — A női életkorok; Zschokke után dr. Boros Gábor. (vége.) — Heti tárcza; Kisfaludy Károly emlékezete írta k—g. — Szeretünk és családunk; novelle, Virginiától. (vége.) — Hajdan. — Képmagyarázat. — Mindenféle. — Képeink: Gyógyítás a korán által. — Vidravadászat. — A leterített hatalmas ellenség. Melléklet: A „Jog és szerelem“ című regény 113—128 oldala. — Mai számunkhoz van mellékelve a „Gazdasági és Háztartási Lapok“ február havi száma. A borítékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Magikus pont-rejtvény. — Talányok megfejtése. — Megfejtők névsora. — A kis lutri húzásai. — Hirdetések. — Előfizethetni: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde utca 8. sz. Egész évre 6 firt, fél évre 3 firt, negyed évre 1 firt 50 kr.

A „Leányvilág“ 5. száma következő érdekes tartalom-mal jelent meg: Huszár Rózsa. (Folytatás.) — A magános vár. Képpel. — Utczai énekesnő. (Kép.) — Tolcsvainé asszony végrendelete. — Utczai énekesnő. Költemény. — Arany-lalások. — Cseresznyét anyácskám, még! Képpel. — Költemény-magyarázat. Györy Vilmostól. — A költészet külön-féle nemei. — Vau, Vau! Képpel. — Köszöntő. Képpel. — Kézimunka. — Egyveleg. — Francia nyelvtan. — Képeink-hez. — Eötvös ünnepély. — Egy kis számítás. — Mit főzünk holnap? — A borítékon: Vegyesek. — Talányok. — Szer-kesztői levelezések — Naptár.

A „Magyar Háziasszony“. Az e cím alatt Budapesten megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdaságok országos egyletének hivatalos közlönye, — előfizetési ára egy évre 6 firt, fél évre 3 firt, negyed évre 1 firt 50 kr. Előfizethetni legczélszerűbben postautalvány által a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalához Budapesten Váci-körút 20. — Mutatványszámok ingyen küldetnek, mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — leg-czélszerűbben levelezőlappal — fordulnak.

Az „Üstökös“ 7. száma következő érdekes tartalom-mal jelent meg: Lelket fogott. (költ.) Krónikás adoma. Cvihák. Paralellák. Két lakoma. Zsidó anekdota (képpel). Grundhu-binger P. és Bürgermayer K. eszmecsereberéi. Találd ki. A

váci utcáról (képpel). Béli képek (képpel). Comparatio. A temető humora. Gácsér Pista bácsi vadászati élményeiből. A magyar nyelv új szótára. Zwibeleszffy Aranka egyleti dáma levelei Knoblauch Rozinához. Zatraczeni levele a szerkesztő-séghez. Itt van (képpel.) A malom alatt. Nevelő intézetben. (képpel.) A szarvasi borbély szótára. Pattogatott kukorica. Az „Üstökös“ eredeti okmánytára. Szerkesztői posta. Hírde-tések.

Közforgalom.

A magyar éjszak-keleti vasut új menetrende.

Miután a magyar észak-keleti vasuton a belga vassínek nagyrészt aczélsínekkel cserél-tettek fel és a kis fahidak nagyrészt vashidakkal pótolattak, ezen vasut vezérigazgatósága azon kellemes helyzetbe jutott, hogy folyó év május 20-ikától érvényes oly új menetrendet készithes-sen, mely az utazóközönségnek a jelen menet-rendnél nagyobb kényelmet fog nyújthatni.

A változás főleg oda irányul, hogy a vona-tok gyorsabb menete és az állomásokon rövid tartózkodás által, a fővárossal összeköttetés idő tekintetében megrövidíttessék.

A helyi viszonyokra kiváló tekintettel van az új menetrendben gondoskodva, amennyiben helyi érdekű vonatok fognak oly formán közle-kedni, hogy a magyar éjszak-keleti vasut mentén fekvő fontosabb kereskedelmi érdekű városokba kellő idején reggel lehessen bejutni és délután visszautazni.

Gondoskodva van továbbá arról, hogy min-den vonat a mellékvonalakról a fővonatra csatla-kozzék s így az utazás bárholonnan és bárhová megszakitás nélkül történhessék.

A közönség érdekeinek vélünk használni, midőn a mondott menetrendet főbb vonásaiban megismertetjük.

Mig például most a menetidő

M.-Szigettől — Szerencsen át — Budapestre (indulás M. Sziget 9 óra 19 percz este, érkezés Budapestre 8 óra este másnap)

22 óra 41 percz,

addig az új menetrend szerint lesz ugyanezen utazási idő:

indulás M.-Sziget	reggel	5 óra	1 percz
» Királyháza	»	7 »	19 »
» Beregszász	délelőtt	8 »	52 »
» S.-a.-Ujhely	déli	12 »	44 »
érkezés Budapest	este	9 »	— »

15 óra 59 percz, tehát 6 óra 42 perczcel rövidebb.

Megfordítva most

Budapest — Szerencsen át — M.-Szigetre (indulás Budapest 7 óra 31 percz reggel, érkezés M.-Sziget 6 óra 30 percz reggel másnap)

22 óra 59 percz,

az új menetrend szerint lesz ugyanezen utazási idő:

indulás Budapest	7 óra	45 percz	reggel
» Szerencs	2 »	15 »	déltűn
» S.-a.-Ujhely	3 »	49 »	»
» Beregszász	6 »	38 »	este
» Királyháza	8 »	11 »	»
érkezés M.-Sziget	10 »	5 »	»

azaz 14 óra 20 percz, tehát 8 óra 39 perczcel rövidebb.

A M.-Sziget—Debreczenen át Budapestre vezető irányban is hasonló módon és mérvben változik a menetrend.

Most például mig

M.-Sziget — Debreczenen át — Budapestre (indulás M.-Szigetről 9 óra 19 percz este

» Debreczen 11 » 50 » déltűn

érkezés Budapestre 7 » 40 » este másnap)

azaz 22 óra 21 percz

léssen az új menetrend szerint

indulás M.-Szigetről	5 óra	1 percz	reggel
» Királyháza	7 »	11 »	»
» Szatmár	8 »	37 »	délelőtt
» N.-Károly	9 »	39 »	»
» Debreczen	11 »	50 »	»
érkezés Budapest	7 »	40 »	este

azaz 14 óra 39 percz, tehát 7 óra 42 perczcel rövidebb.

Megfordítva, most

(indulás Budapest

8 óra 30 percz reggel, érke-zés M.-Sziget másnap reggeli 6 óra 30 percz)

22 óra,

az új menetrend szerint

(indulás Budapest	8 óra	— percz	reggel
» Debreczen	3 »	39 »	déltűn
» N.-Károly	5 »	33 »	»
» Szathmár	6 »	38 »	este
» Királyháza	8 »	11 »	»
érkezés M.-Sziget	10 »	5 »	»

azaz 14 óra 5 percz, tehát 7 óra 55 perczcel rövidebb a menetidő.

A tiszta menetsebesség az elősorolt vonal-részekben óránként 45 kilométer, azaz kerek 6 mértföld.

Megjegyzendő, hogy ezen vonatokhoz a mellékvonalakról közvetlen csatlakozás van léte-

(Szinészet.) A mult hét műsorozatának leg-érdekesebb pontját kétségtelenül „Rip van Winkle“ operette tette, mely hétfőn telt házat csinált s kedden is meglehetősen közönséget hozott össze. Tekintve, hogy e darab betanulása s precíz előadása több napi gyakorlatot vesz igénybe: nem lehet csodálkozni, ha hiányokkal találkozunk, mind e mellett az előadással némileg meg is lehetünk elégedve. Azon tagok, kik más alkalommal megszokták oldani feladatukat, ez alkalommal is megoldották. Ami az operette zenei részét illeti, az sokban emlékeztet a „Kornevillai harangokra“ s a „fülbemlászó“ epitheton megérdemli; szövegére pedig bátran elmondhatjuk, hogy társai fölött magasán áll s a sok hőbort nem válik benne émelygőssé. A látványosságból kaptunk annyit, amennyit lehetett. Színpad kerületék még a mult héten a polgári olvasó kör javára a „Milimári“ népszimű s E. Szabó Gyula jutalmául „Egy férj vétké“ vigjáték, melyben a jutalmazottat jól fogadta a közönség s a B. Polgár Gyula couplettjei s genre alakjai is tetszéssel találtak, a „Krisztus Pilátus előtt“ „tableaux“ szintén jól sikerült; de biz a közönség úgy egyik, mint a másik előadás „vékonyan sikerült“, magyarul mondva: igen vékony volt, a mi ismét csak a mellett vall, hogy Ujhely legjobban lelkesül az operette-ek iránt.

(A színházi) utolsó előadás a jövő csütörtökön lesz, mely alkalommal a karmesternek, Brodmann Richárdnak lesz jutalomjátéka. — Mint halljuk — műkedvelők is fognak közreműködni. A jutalmazandó azon reményben van, hogy közönségünk nem vonja meg tőle pártfogását. Ohajtjuk, hogy e reménye teljesedésbe menjen!

(Farsangi hírek.) Dalárdánk a tegnap reggeli vonattal utazott el a nagymihályi hangversenyre. — A tüzoltó-egylet által szintén tegnap estvére tervezett batyu-bál az előké születekből következtetve igen népesnek és sikerültnek ígérkezett. — Mád on e hó 26-án közvacsorával összekötött zártkörű táncvigalmat rendeznek. — Ugy a n a k k o r városunkban a helybeli szintársulat, illetve az igazgatóság által nagy álarcos bál fog tartatni, mely már ez idő szerint terjedelmes plakátokon van hirdetve.

(A zempl. egyet. ifj. egyesülete) által e hó 13-án Budapesten rendezett felolvasó-estély élénkség és unnepegyesség tekintetében méltán sorozható az előbbiekhöz, sőt látogatottságban meghaladta azokat, úgy hogy a különben tágas terem alig volt képes a nagyszámu vendégeket befogadni. Az estélyen közreműködtek a megállapított program szerint: Székely Miksa jh. „A fehér rózsza regéje“ című művével; Burger Ármán jh. „Az élő szobor“ szavallatával Vörösmarty Mihálytól; Führer Samu jh. „Egy kis csevegés az orr-ról“ című művével és végre Székely Albert jh. „A holtak sóhaja“ című versének felolvasásával. A társas vacsora, mely a felolvasást követte, nagyon élénken folyt le. A toasztok sűrűn követték egymást és éltették Zemplén nagyjait, első helyen nagy hazánkiát Kossuth Lajost, majd Matolay Etele alispánt, Viczmándy Ödönt sat. és a jelenlevők azon reményben, hogy minél előbb hasonló élvezetes estélyt tölthessenek, jó kedvben távoztak el.

(A gödör titka.) Özv. Briszi Vendelné károlyfalvi lakos egy másik vén asszony társaságában a mult hónapban átnézett Kovácsvágásra egy kis farsangi m u r i kedveért, amit három napon át vigan meg is ültek s fiatal animóval indultak hazafelé. Amde régi igazság az, hogy az „i t a l“ nem konty alá való. A megittasodott két némbor a sárospataki erdőszélemben eltévedt s Brisziné egy nagy gödörbe esett, melyből nem volt képes kivánszorogni s ott éhen halva, holttestét csak a mult csütörtökön találták meg.

Hírek a szomszéd megyékből.

Jókai Mór mint „A.-K.-K.“ írja folyó hó 18-án este érkezett Kassára. Ritkán láthatni a kassai indóháznál oly nagy diszes közönséget, minő e fogadtatáson volt. A város színe-java, férfiak és nők egyaránt, mintegy 3—4000-en foglalták el a perront s az indóház előtti tért s lelkes éljenzéssel fogadták a vasuti kocsiból kilépő művésznőt. A város nevében Münster Tivadar polgármester üdvözölte, hangsúlyozta a közönség háláját azért, hogy ünnepeit művésznőnk a színügyi bizottság meghívására Kassát is szerencsétleni jubiláris feltevével. Jókainé meghatottan mondott néhány köszönő szót s átvette a színügyi bizottság által nyújtott diszes virágcsokrot. Majd a szintársulat nevében Temesváry Lajos üdvözölte s a közönség megújuló éljenzései között, a polgármester karján lépett fel a városi kocsiba, melyet egész sora követett a diszes uri fogatoknak. A művésznő Schalkház hoteljében szállásoltatott el. Jókai Mór a szerda esti vonattal érkezett meg.

A kassai szintársulatról ugyan csak a fentebbi lap nem igen hízogó dolgokat ír; elmondja:

hogy a közönség kezdettől fogva elégedetlen volt a szipadi dolgokkal s most már elégedetlensége szitkozódásokban tör ki mindenfelé. — Valóságos bomlási prócezzus műsorban, szereposztásban, előadásban. Csak a vétagokat látjuk rend nélkül izegni, — a fő nem található sehol. A vidék legdrágább társulata — hacsak az utolsó időben nem szedi magát össze — szomorú emleket hagy a kassai közönségben.

Gyáripár Ungváron. Az „Ung“ írja: Városunkban alig egy év óta már a második gyárt állították fel. Az első rugany-matrác gyár, mely oly csendben, szerényen jött létre, hogy a lakosság legnagyobb része mitsem tud felőle; a második meg egy fabőr-talp-gyár mely a legutóbbi napokban lépett életbe éppoly szerényen, mint az előbbi. Ne képzelje azonban senki, hogy e gyárak a fővárosi zakatoló névrokonok égbenyuló kéményű, felhőszaporító hasonmásai; nem bizony, inkább hasonlítanak csendes műhelyekhez, és semmi jel sem hirdeti az idegennek hollétüket; hanem azért, bár kicsiny, de szilárd alapon áll mindakettő, és ha a második is kivívhatja magának azon elismerést, melyre készítményei jelességével az első már is szert tett, úgy még megérthetjük, hogy szorgalom és kitartással mindakettő diszre fog válni városunknak.

Szomorú történet. A „Borsodmegyei Lapokban“ olvassuk: Egyik ősmert, helybeli kereskedő, szomorú végzetéről akarunk megemlékezni. Jól felszerelt, szép jövedelmet hajtó üzletnek volt a tulajdonosa. Meg volt házában minden, az örömeinek, meglegedésnek sem volt hiáival, mig nem egy napon egészen váratlanul a kereskedők réme, a válság kopogtatott üzlete ajtaján. A szegény ember maga sem tudja honnan jött, csak szomorúan tapasztalta, hogy ott van üzletében, s végromlással fenyegeti. Félt s félelme nem volt alaptalan. Egy napon bezárták az üzletet, elvesztett mindent, még a meglegedés, a családi boldogság is magára hagyta. Csődöt kértek ellene, s pár nappal előbb megszólalt üzlete előtt a dobszó, s mint mondják az a rideg hang mely üzletének haldoklását jelentette oly hatással volt lelki állapotára, hogy kevéssel az árverés után esztét vesztette, s eszmélet és ép elme nélkül került helybeli kórházba. Az esetet most különbözőképen találgatják, egy dologban azonban mindenki egyetért: hogy jobb sorsot érdemelt volna.

Irodalom.

A „Magyarország és a Nagyvilág“ 7. száma következő érdekes tartalommal jelent meg: II. Ulászló udvartartása. II. Jakab Elektől. — Dolgoztam. (Költemény.) Ujváry Bélától. — Egy végzetes megbízás. (Elbeszélés.) Irta Donáth Berci. (Vége.) — Rouher Jenő. (Életrajz.) — Azór. Rajz. Sziklay Jánostól. — A becsületbírák előtt. (Elbeszélés.) Mikszáth Kálmántól. — Nevezetes templomok. II. — Velencei lakoma. — Gallmeyer Jozefa. (Életrajz.) — Gordon és Baker tábornokok. (Életrajzok) — Az ülések a vasuti kocsiban. (9 ábrával.) — A titkos rendőrségi iratokból. — A francia köztársaság huszárai elfoglalják a hollandi hajóhadat. — Az 1885. évi budapesti országos kiállítás iparcsarnoka. — Hírek. — Halálozások. — Sakk-talány. — Heti naptár. — Képek: Rouher Jenő. (Arczkép.) — Az 1885. évi budapesti országos kiállítás iparcsarnoka. — Nevezetes templomok: I. Santa Maria del Fiore székesegyház homlokzata Florenczban. II. A Fourviers-i templom Lyonban. — A párbaj. — A francia köztársaság huszárai elfoglalják a hollandi hajóhadat. — Velencei lakoma. — Gordon tábornok, Baker pasa. (Arczképei.) — Gallmeyer Jozefin. (Arczkép.) — Az ülések a vasuti kocsiban. (9 ábra.)

A „Képes Családi Lapok“ 21. száma következő érdekes tartalommal jelent meg: A paraszt gróf kastélya; elbeszélés, írta Berényi László, (folyt. köv.) — Czimtelen dalok; költemény, írta Gallovich István. — A költő szerelme; tragikomikus kép a valóságból, írta Szöllösy D. (vége.) — Diana; történeti elbeszélés, Berthoud Henrik után francziából fordította Milesz Béla. (folyt. köv.) — A női életkorok; Zschokke után dr. Boros Gábor. (vége.) — Heti tárcza; Kisfaludy Károly emlékezete írta k-g. — Szeretünk és családunk; novelle, Virginiától. (vége.) — Hajdan. — Képmagyarzat. — Mindenféle. — Képeink: Gyógyítás a korán által. — Vidravadászat. — A leterített hatalmas ellenség. Melléklet: A „Jog és szerelem“ című regény 113—128 oldala. — Mai számunkhoz van mellékelve a „Gazdasági és Háztartási Lapok“ február havi száma. A borítékon: Heti naptár. — Sakk-talány. — Magikus pont-rejtvény. — Talányok megfejtése. — Megfejtők névsora. — A kis lutri huzásai. — Hirdetések. — Előfizethetni: Méhner Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde utca 8. sz. Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

A „Leányvilág“ 5. száma következő érdekes tartalommal jelent meg: Huszár Rózsá. (Folytatás.) — A magános vár. Képpel. — Utczai énekesnő. (Kép.) — Tolcsvainé asszony végrendelete. — Utczai énekesnő. Költemény. — Aranykalászkok. — Cseresznyét anyácskám, még! Képpel. — Költemény-magyarzat. György Vilmostól. — A költészet különféle nemei. — Vau, Vau! Képpel. — Köszöntő. Képpel. — Kézimunka. — Egyveleg. — Francia nyelvten. — Képeinkhez. — Eötvös ünnepély. — Egy kis számítás. — Mit főzünk holnap? — A borítékon: Vegyesek. — Talányok. — Szerkesztői levelezések — Naptár.

A „Magyar Háziasszony“. Az e cím alatt Budapesten megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdaszónok országos egyetelének hivatalos közlönye, — előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizethetni legczélszerűbben postautalvány által a „Magyar Háziasszony“ kiadóhivatalához Budapesten Váci-körút 20. — Mútatványszámok ingyen küldetnek, mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — legczélserűbben levelezőlappal — fordulnak.

Az „Üstökös“ 7. száma következő érdekes tartalommal jelent meg: Lelket fogott. (költ.) Krónikás adoma. Cviháik. Paralellák. Két lakoma. Zsidó anekdota (képpel). Grundhubinger P. és Bürgermayer K. eszmecserberéi. Találd ki. A

váci utcáról (képpel). Báli képek (képpel). Comparatio. A temető humora. Gácsér Pista bácsi vadászati élményeiből. A magyar nyelv új szótára. Zwibeleszffy Aranka egyleti dáma levelei Knobluch Rozinához. Zatraczeni levele a szerkesztőséghez. Itt van (képpel.) A majom alatt. Nevelő intézetben. (képpel.) A szarvasi borbély szótára. Pattogott kukoricza. Az „Üstökös“ eredeti okmánytára. Szerkesztői pösta. Hirdetések.

Közforgalom.

A magyar éjszak-keleti vasut új menetrende.

Miután a magyar észak-keleti vasuton a belga vassinek nagyrészt aczélsinikkel cseréltettek fel és a kis fahidak nagyrészt vashidakkal pótolattak, ezen vasut vezérgazgatósága azon kellemes helyzetbe jutott, hogy folyó év május 20-ikától érvényes oly új menetrendet készithessen, mely az utazóközönségnek a jelen menetrendnél nagyobb kényelmet fog nyujthatni.

A változás főleg oda irányul, hogy a vonatok gyorsabb menete és az állomásokon rövid tartózkodás által, a fővárossali összeköttetés idő tekintetében megrövidítessek.

A helyi viszonyokra kiváló tekintettel van az új menetrendben gondoskodva, amennyiben helyi érdekű vonatok fognak oly formán közlekedni, hogy a magyar éjszak-keleti vasut mentén fekvő fontosabb kereskedelmi érdekű városokba kellő idején reggel lehessen bejutni és délután visszautazni.

Gondoskodva van továbbá arról, hogy minden vonat a mellékvonalakról a fővonatra csatlakozzék s így az utazás bárholonnan és bárhová megszakitás nélkül történhessék.

A közönség érdekeinek vélünk használni, midőn a mondott menetrendet főbb vonásaiban megismertetjük.

Mig például most a menetidő

M.-Szigettől — Szerencsen át — Budapestre
(indulás M.-Sziget 9 óra 19 percz este, érkezés Budapestre 8 óra este másnap)

22 óra 41 percz,
addig az új menetrend szerint lesz ugyanezen utazási idő:

indulás M.-Sziget	reggel 5 óra 1 percz
» Királyháza	» 7 » 19 »
» Beregszász délelőtt	8 » 52 »
» S.-a.-Ujhely déli	12 » 44 »
érkezés Budapest	este 9 » — »

15 óra 59 percz, tehát 6 óra 42 perczcel rövidebb.

Megfordítva most

Budapest — Szerencsen át — M.-Szigetre
(indulás Budapest 7 óra 31 percz reggel, érkezés M.-Sziget 6 óra 30 percz reggel másnap)

22 óra 59 percz,
az új menetrend szerint lesz ugyanezen utazási idő:

(indulás Budapestről	7 óra 45 percz reggel
» Szerencs	2 » 15 » délután
» S.-a.-Ujhely	3 » 49 » »
» Beregszász	6 » 38 » este
» Királyháza	8 » 11 » »
érkezés M.-Sziget	10 » 5 »)

azaz 14 óra 20 percz, tehát 8 óra 39 perczcel rövidebb.

A M.-Sziget—Debreczenen át Budapestre vezető irányban is hasonló módon és mérvben változik a menetrend.

Most például mig

M.-Sziget — Debreczenen át — Budapestre
(indulás M.-Szigetről 9 óra 19 percz este, Debreczen 11 » 50 » déiben, érkezés Budapestre 7 » 40 » este másnap)

azaz 22 óra 21 percz
léssen az új menetrend szerint

indulás M.-Szigetről	5 óra 1 percz reggel
» Királyháza	7 » 11 » »
» Szatmár	8 » 37 » délelőtt
» N.-Károly	9 » 39 » »
» Debreczen	11 » 50 » »
érkezés Budapest	7 » 40 » este

azaz 14 óra 39 percz, tehát 7 óra 42 perczcel rövidebb.

Megfordítva, most

(indulás Budapestről 8 óra 30 percz reggel, érkezés M.-Sziget másnap reggeli 6 óra 30 percz)

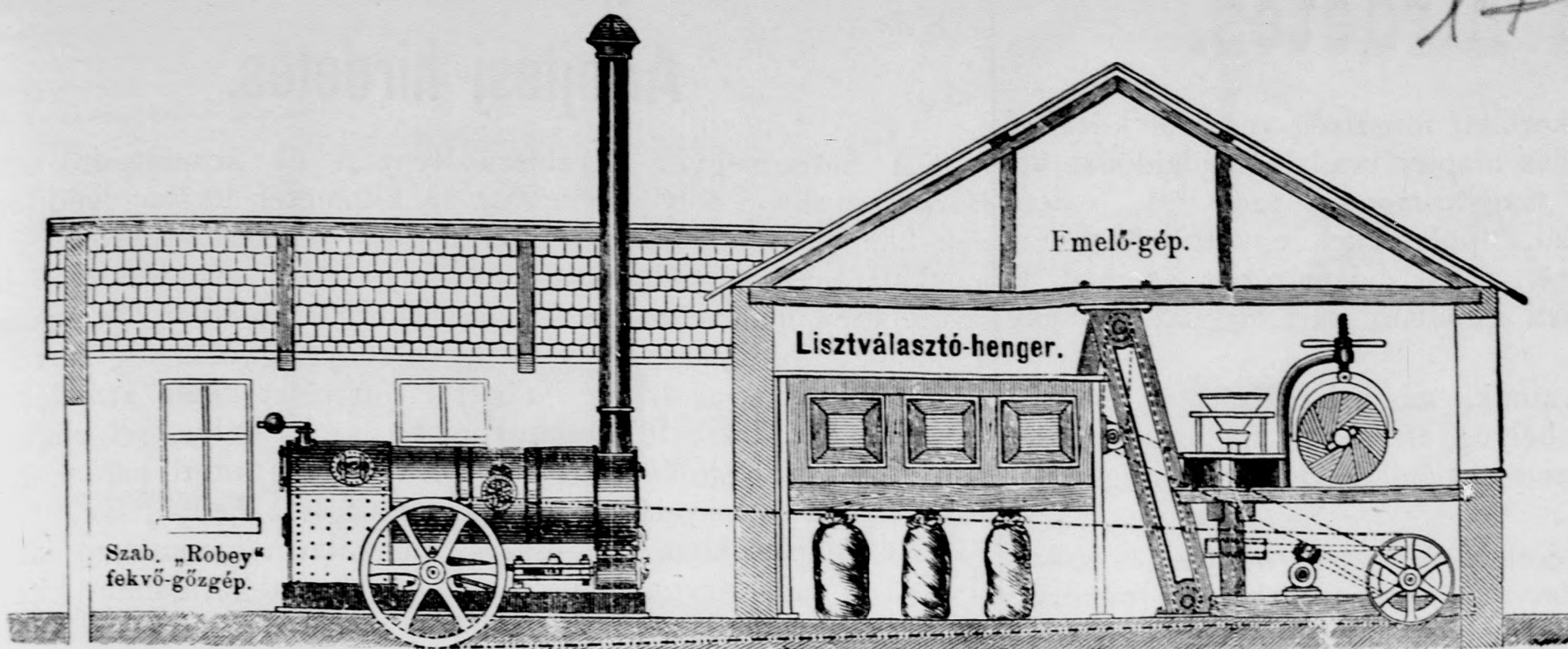
22 óra,
az új menetrend szerint

(indulás Budapestről	8 óra — percz reggel
» Debreczen	3 » 39 » délután
» N.-Károly	5 » 33 » »
» Szathmár	6 » 38 » este
» Királyháza	8 » 11 » »
érkezés M.-Sziget	10 » 5 » »

azaz 14 óra 5 percz, tehát 7 óra 55 perczcel rövidebb a menetidő.

A tiszta menetsebesség az elősorolt vonalrészekén óránként 45 kilometer, azaz kerek 6 mértföld.

Megjegyzendő, hogy ezen vonatokhoz a mellékvonalakról közvetlen csatlakozás van léte-

17
ROBEY & COMP.

Budapest, üllői-út 35.

Szabadalmazott

„ROBEY“ GŐZGÉP

malmok hajtására a legjobb gép, nem igényel külön alapfalazatot, falazott kéményt, olcsóbb is, felül is mulja a fekvő (stabil) gépet. 1-18

Meghívás.

A

TÁLYAI NÉPBANK MINT SZÖVETKEZET

f. évi márczius 10-ik napján délelőtt 9 órakor

a községi iskola helyiségében
KÖZGYÜLÉST

tartand, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak.

Elintézendő tárgyak:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tagu bizottság megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése az 1883. évi üzleteredmény, valamint a zárszámadás és mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése a számadások és vagyonsmérleg megvizsgálásáról és ezzel kapcsolatban az igazgatóság, felügyelő-bizottság, valamint a kezelő tisztviselők felmentvényeinek megadása.
4. A tiszta jövedelemnek mikénti felosztása.
5. Az 1884. évi költségvetés megallapítása.
6. Késedelmes fizető törsbetevő tagok névsorának bemutatása.
7. Az alapszabályok értelmében netalán betérjeszteudó indítványok.
8. négy igazgatósági tagok választása.

Kelt Tályán 1884. január 18-án.

1-1

Az igazgatóság.

5753 szám.
VII. 1884.

1-3

Sószállítási hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszterium f. évi február 7-én 6438/1884. sz. a kelt magas rendelete folytán a Mármaros-Szigetről a tokaji m. kir. sóhivatalhoz f. évben eszközlendő mintegy hétezer, (7000) méter mázsa sónak a tokaji vasuti állomástól, a tokaji m. kir. sóhivatal helyiségeig leendő szállítása, nemkülömben a kamarákba való hordása, és máglyázása iránt ezennel pályázatot nyitattik. A szállításra vonatkozó pályázati és szerződési feltételek a tokaji m. kir. sóhivatalnál, valamint ezen kir. pénzügyigazgatóság IV. ügyosztályában megtekinthetők.

Megjegyeztetik, miszerint M.-Szigeten elszállítandó sónak kátharmad ($\frac{2}{3}$) része kősóban, egyharmad ($\frac{1}{3}$) része pedig zsákokban csomagolt örlött sóban fog a vonatra adatni, s az esetleg igénybe vehető engedélyezett szállítási apadás a kősonál háromnegyed ($\frac{3}{4}$) az örlött sónál pedig háromnyolczad ($\frac{3}{8}$) százalékot tesz.

Ajánlattevők figyelmeztetnek, hogy az engedélyezhető apadás nem tárgya a pályázatnak és ily apadás fejében csakis az előbbeni pontban meghatározott százalék engedtetik meg azoknak, kik azt igénybe venni akarják; azon ajánlattevők pedig kik a kiirt apadást nem veszik igénybe, felhivatnak, hogy ezen körülményt ajánlatukban határozottan tegyék ki.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy a pályázati feltételekben megszabott bánatpénzzel és szabályszerű bélyeggel ellatott erkölcsi és vagyoni bizonyítvánnyal felszerelt, lepecsételt írásbeli ajánlataikat f. évi márczius 17-ik napjának reggeli 10 órájáig ezen kir. pénzügyigazgatóság főnökénél annyival is inkább nyujtsák be, mert az elkésve benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok kívülrül következő felirattal látandók el:

„Ajánlat a sószállítási pályázati tárgyaláshoz.“

Végül felhivatnak pályázni kívánók, hogy a bánatpénzeket egy kincstári adó vagy sóhivatalnál fizessék be, és ajánlataikhoz csak az erről szölvő nyugtát csatolják, megjegyeztetvén, hogy a kincstár az ajánlatokkal netalán beküldött pénz, vagy értékpapírok iránt semmiféle jótállást nem vállal el.

Magyar királyi pénzügyigazgatóság.
Kassán, 1884. február. 13-án.

Weichard.

IIII. SZ.
Ki. 1884.

S.-a.-ujhelyi járás szolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Debreczeny József elhalálozása folytán üresedésbe jött s.-a.-ujhelyi községi jegyzői állomásra, melyel évi 500 frt fizetés és 100 frt lakbér élvezete van összekötve, az 1871. évi XVIII. t.-cz. 74. és 83. §-ai értelmében ezennel pályázat nyitattik, s annak választás utján leendő betöltésére határidőül f. 1884. évi márczius 19-ik napjának d. e. 9 órája S.-a.-Ujhely város házához kitűzetik.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy 50 kros bélyeggel ellátott és kellően felszerelt kérvényeiket alólirt szolgabiróhoz folyó évi márczius 18-ik napjáig adják be, miután az elkéséttlen beérkezendő folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

S.-a.-Ujhely, 1884. évi február hó 20-án.

Dókus Gyula,
járás szolgabiró.

1-1

Meghívás

A

SZEGI GŐZMALOM RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK
Sátoralja-Ujhelyben

1884-ik évi márczius hó 23-án délelőtti 10 órakor

a zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank helyiségeiben tartandó

rendes évi közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési elnök megválasztása.
2. Az igazgatóság üzleti jelentésének tárgyalása.
3. A felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése.
4. A mérleg megallapítása, a nyeresmény felosztása és az osztalék meghatározása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére megadandó felmentési határozat.
6. Az alapszabályok 22. §-a szerint sorrendben kilépő egy igazgatósági tag helyének új választás utjáni betöltése.
7. A felügyelő-bizottságnak 3 évre leendő újbóli megválasztása.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1884. február 7-én.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

9. §. A közgyűlés áll azon részvényesekből, kik a közgyűlés előtti időben részvényeiket az igazgatóságnál ellennyugta és szavazati jegy mellett letéteményezték. 2-2

Alólírott ezennel értesíti a t. cz. közönséget, különösen

épitkezési vállalkozókat

hogy S.-a.-Ujhely városától bérelt kőbányából mindennemű kőanyagot, u. m. építő, négyszög, lapos, lépcső, ajtófal kőveket, sirkőtalapzatokat, ugyszintén mindennemű legfinomabb kőfaragó munkálatokat is, a legnagyobb terjedelemig legolcsóbb árak mellett szállítani képes.

A kőbánya anyagát a magy. kir. József müegytem is megvizsgálta és kitünőnek találta.

Bővebb felvilágosítást nyujt **Brach Sámuel,** Kazinczy-utca, Szöllősy Bernát ur házában.

Ordner Felix,
olasz, S.-a.-Ujhelyi.

2-10

Arverési hirdetés.

A mislyei kir. közalapítv. kerületi főtisztviség részéről közhírre tétetik, miszerint a m. kir. vallás alapítv. uradalom tulajdonát képező Ungh megyében fekvő magyar-mocsári 326 ^{291/1200} hold földbirtok a hozzátartozó gazd. épületekkel együtt 1884. évi október 1-től számítandó 9 évre, 1884. évi márczius 17-én d. e. 10 órakor Alsó-Mislyén a főtisztviseli irodában zárt ajánlati verseny útján bérbe fog adatni.

Bérleni szándékozók felhivatnak, miszerint kizárólag magyar nyelven szerkesztett, 50 kros bélyeggel és 326 frt bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat márczius 17-én délelőtt 10 óráig a főtisztviselnél adják be.

A zárt ajánlatokban az ígérendő bérösszeg betűvel és számmal érthetően kiirandó, továbbá versenyző kijelenteni tartozik, hogy az árverési feltételeket, — melyek a mislyei ker. főtisztviseli és a sajlóádi kasznársági irodában a hivatalos órák alatt tekinthetők meg, — ismeri és elfogadja.

A versenyző kizártnak oly urad. bérlők, kik az uradalommal perben állanak vagy hátralékban vannak, továbbá községek mint ilyenek, végre kiskorúak. A feltételekből eltérő vagy más mint magyar nyelven szerkesztett, továbbá a fenti határidőn túl érkező ajánlatok, elnem fogadtatnak.

Alsó-Mislyén, 1884. évi február hó 8-án.

Kir. közalap. ker. főtisztviség.

2-5

23. szám.

K. B.

Árlejtési hirdetés.

A beregmezei folyamszabályozási és ármentesítő társulat Borzsa és Tisza folyó jobbparti 88 kilométer hosszú védtöltésének 882 ezer köbméterre előirányzott emelési és erősítési földmunkálatának végrehajtását vállalkozó útján szándékoznak biztosítani, ezen munkálatokra folyó évi február hó 28-án Beregszászon a társulati irodában zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak az árlejtési tárgyaláson részt venni szándékozók, miszerint zárt írásbeli ajánlatukat 50 kros bélyeggel ellátva 30 ezer forint biztosítékot hozzacsatolva, a fent kitett napon déli 12 óráig a társulati irodában az igazgatósághoz benyujtsák.

Az ajánlatokban az összes munkálatra vonatkozó átlagos ajánlati egységi ár számmal és betűvel kiirandó, valamint kiteendő az is, hogy vállalkozó a feltételfüzet és részletes vállalati feltételek minden pontját ismeri és azt önmagára nézve kötelezőnek feltétlenül elismeri.

A tervezetek és feltételek a társulati irodában a hivatalos órákban betekinthezők.

A biztosíték vagy készpénzben vagy a feltétel füzetben megjelölt állampapírokra a társulati igazgatóságnál az ajánlat benyujtásakor letétbe helyezendő.

Kelt Beregszászban, 1884. évi február 4-én.

A beregmezei folyamszabályozási és ármentesítő társulat kormánybiztosa:

Meczner Gyula.

(2-3)

Némethy János,
kir. folyammérnök.

Egyedüli legjutányosabb és legjobb megrendelési mód!

Az itt felsorolt árucikkek és munkák a megnevezett első rendű cégektől a legjutányosabban és a legbiztosabban egyedül és kizárólag a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ”

szerkesztőségétől (Budapest, VII. Károlykör 7.) rendeltetnek meg.

A következő előnyök biztosítatnak: 1. Csakis kitünő minőségű cikkek és munkák, csakis első rendű cégektől küldetnek a megrendelőnek, egyedül az eredeti árakon, eredeti árjegyzékek szerint. — 2. A megrendelő egyetlen levelezési lappal összes szükségletét fedezheti s megtakarítja a külön szállítási költséget. — 3. A csillaggal megjelölt cikkek és munkák szabott árából 10%-et engedünk s 10 frton felül portmentesen szállítunk mindent. — 4. A megrendelőnek megrendelést és levelezéseit díjmentesen tejesítjük. — A szállításokat Vajda Béla első rendű spediteur eszközli.

Minden küldeményért hármás jótállás: a cégé, a spediteuré és a „N. H.”-é.

I. Gyógykülönlegességek.

Brázay-féle sósborszesz. 42 különféle betegségben fölrhetetlen hatása, egy házban sem hiányozhatik. Ára 80, 40 kr.

Hungária-kavé. Szalády Antaltól. Gyomorbaiban, bélhurutban stb. Szenvedőkre rendkívül jó hatása. Egészségeselemek megbecsülhetetlen. Egy kiló 1 frt 20 kr.

Forty-féle egyetemes sebtapasz, minden seb azonnali gyógyítására. Árjegyzék szerint. — **Weisz M.**-féle universalis sebkendőcs, ára 30, 50 kr.

Hoff János-féle egészségi sörök 1 palack 60 kr., maláta-cukorkák 20 kr., maláta-kivonat 70 kr. — **Strausz B.** mellsöre, hűsítő labdacsaí és mellpasztillái. Árjegyzék szerint. — **Kárpáti egészségi labdacsaok** köhögés, görvély, mellbajok ellen Friedrich főraktárból 21 kr.

Gyógykülönlegességek Török József főraktárból: szakállnövesztő 2 frt 60. — Vas bravais 3 frt. — Különösen ajánljuk:

Szem-essentia dr. Leboistól, francia szemgyógyviz, egészséges szemek erősítésére is megbecsülhetetlen hatása, úgy, hogy minden szemre feltétlenül egyetlen családnál sem szabad hiányoznia; gyenge, beteges fájós szemekre nézve s egyáltalában minden szemben, bántalom vagy betegségben nélkülözhetetlen, minthogy e nemből a legkitünőbb gyógyhatású s a legnagyobb orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt medicina. Török Józsefnek kívül kapható a vezérképviselőnél: Müller L. Soroksári utca 4. Egy üveg 90 kr.

Ürmös-essentia. Arany érmekkel kitüntetett gyógyszer bélhurut, étvágytalanság stb. esetén. Vörös borhoz adva a legkitünőbb ürmöst adja. Török J.-en kívül kapható id. Müller Jakab feltalálónál (Rostély-utca, saját háza) ára 50 kr. Nagy palack (másfél liter) 3.50. Haszn. u.

Köszvényvászson Török József gyógyszertárból.
„Szultána-növény-szappan”, Nemecsek-féle, bőrbetegség, májfoltok, szepelők, hajkorpa és migrain ellen. Ára 35 kr.

Ezenfelül minden gyógykülönlegesség árjegyzék szerint.

II. Pipere-szerek.

Blaháné-arczpor. Müller M. illatszertárból. Ugyanannan mindennemű pipere és illatszerek.

Jaulusz-féle „Juno-crème” ásványmentes, ártatlan szerekből, szepelők, májfoltok ellen. 1 frt 50. — „Juno-pasta” az arcz hófehérré tételére 2 frt, „Juno puder” 60 kr. A bécsi és budapesti vegytani intézetek a legjobban ajánlják; rendkívül kapós pipere-szerek.

Új magyar hajfestő-szer a természetes szín visszaállítására. Tokody-féle, ára 2 frt 50 kr.

Szultána-pipere-szappan. Minden boudoirban nélkülözhetetlen, csodálatos hatása, elismert. Ára 3 drb 1 frt. Nemecsek-féle.

Hajnóvesztő-szer. Hausner R. család titka. Ára 1 frt 40.

Ezenfelül minden pipereszer árjegyzék szerint.

III. Gazdasági és háztartási cikkek.

Az „Első m. fekete bőrkenőcs-gyár” készítményei. Fekete bőrkenőcs 1 frt 20, sárga 1 frt 50. Ércztisztító 10 kr. Kettős velencei bőrlak 60 kr. Nemecsek-féle. József főhg. udv. szállítója. Katonai, csendőri stb. szállító.

Egyetemes hideg enyv, Singer-féle. Edények, üvegek, pipák, fadarabok és bőr öszseragasztására 20 kr.

Mosászkiféle fénymáz. — **Nemecsek-féle** ércztisztító 10 kr. **Rovarpor,** Pölsch-féle 1 frt. — **Patkányirtószer** Reiszól 1 frton.

Ezenfelül minden háztartási és gazdasági cikk eredeti áron.

Divatárak, ruházat.

Férfi divatárak és fehérműek Karikás Lajostól. — **Egészségi fehérműek** és öltözetek dr. Jäger Gusztáv-féle a budapesti főraktárból. — **Kalapok** Nyerges M. gyárából.

Női divatárak Monasterly és Kuzmik udv. szállítóktól. — **Női ruhák** Friedrichtól, a volt Alter és Kiss főszabásztól.

Czipők, Lörincz István gyárából, urak, hölgyek és gyermekek számára. Ezenfelül minden áruk ered. árjegyzék szerint.

Mindenfélék.

A Gscwind-féle szesz-, élesztő-, likör- és rumgyári részv. társaság Budapest szesz-, élesztő-, likörből, rumból és ezetessentiából álló készítményeit ajánljuk. Gyár és főrdöntézet: József-város, ullői-ut. Főraktár: Károly-körut 17. sz. báró Orczy-féle ház.

Butorok, az I. butor-ípar-társaságtól. — **Excellentszék** 16-féle célra Schöberl K.-tól. **Pénzszekrények,** Wiese Fr. udv. szál. — **Vasbutorok** Stitz Henriktől. — **Ágyneműek** Hüttl Tivadar udvari szállító.

Üvegnyeműek Stölze és fiai gyárából. — **Kocsik** Bogdán J. gyárából. — **Lószerszámok** Szigeti L.-tól. — **Tornaeszközök,** szerszámok, malomkövek, konyhaeszközök Geitner és Rauschtól.

Billard és tekeasztalok Gyöngyössi J.-tól. — **„Ariston”** nánjatszó szalon-hangszer 25 frt a főraktárból. — **„Orchestrion”** önjatszó óriási zenekar, ára 1000 frttól fölfelé; a főraktárból. — **Zongorák** Lédeczy gyárából.

Lőfegyverek, pisztolyok stb. Kirner udv. szállítónál. — **Vadászati** és uti cikkek Kertész Tódortól.

Gazdasági gépek Fehér Miklóstól. — **Varrógépek** Neidlingertől. — **Mesterségekhöz** szükséges szerszámok Geitner és Rauschtól.

A legkitünőbb eredeti francia pezsgoborok Jaques Louis Freres francia cég budapesti vezérképviselőjétől, Müller L.-tól. Grand vin de couronne 3 frt 80 kr. Carte blanche 1-ére chois 3 frt 50 kr.

Essentiák mindennemű likör gyártására Watterich Arnold gyárából.

Sikerült és szép arczképek Neumann Ign. műterméből. Szénrajz 3 frt, krétarajz 6 frt. olajfestm. (életnagyság) 8 frttól fölfelé. A fénykép sértetlenül visszaküldetik. — **Arczképes** választási szálók k. sz. Neumann Ign. műterméből.

Vésnöki munkák, pecsétnyomók, bélyegzők, pecsétbélyegkek monogrammok a legolcsóbb szabott ár szerint.

Fácányi gyógyszer-tárból a következő gyógykülönlegességek kaphatók: 1. Fácányi-féle **édes mustár.** Rendkívül kitünő és biztos hatású gége-, bel- és gyomor-hurutnál, étvágytalanságnál stb. számos, őszinte és igazi elismerésekkel. Ára 1 frt v. 50 kr. — 2. **F. Fhenil-szappan** a legjobb gyógyszerzappan 1 frt. — 3. **Sósborszesz,** a legvalódióbb öszszeállítás szerint, egyedül biztos hatása 80 kr., 40 kr. — 4. **F. csusz elleni papir;** fogfájást, fejfájást, csuzos szakgatást rögtön gyógyít.

Egy szóval minden munka és cikk, nyomtatott árjegyzék szerint készítették és szállítatik.

Első központi szétküldési helye Magyarország összes kiviteli terményeinek, áruinak és gyártmányainak (tokaji, ménesi, balatonvidéki borok Vámosy Lajos útján, kőbányai sörök Dittrich és Gottschlig útján, huskuszervek a Weisz testvérektől, selmeczi pipák Heller F.-tól, magyar vas, aczél stb. Vadhus Pál K.-tól, lámpák, papir, szappan, szegedi paprika, gácsi posztó stb.) mind legdirectebb forrásából, szabott áron és az eredeti cég árj. szerint. — Elegendő egy levelező-lapot írni a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ”

szerk. (Budapest, VII. Károly-körut 7.)

Pontos, becsületes és gyors szolgálat.

3-50